

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін у додаток 3 до Критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризиків від провадження господарської діяльності у сферах електроенергетики та теплопостачання і визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) Державною інспекцією енергетичного нагляду»

1. Мета

Метою прийняття проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін у додаток 3 до Критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сферах електроенергетики та теплопостачання і визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) Державною інспекцією енергетичного нагляду» (далі – проєкт постанови) є внесення змін у додаток 3 до постанови Кабінету Міністрів України від 22 липня 2020 року № 640 «Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сферах електроенергетики та теплопостачання і визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) Державною інспекцією енергетичного нагляду України, та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» та приведенням діючих норм у відповідність до положень Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення та «зеленої» трансформації енергетичної системи України» від 30 червня 2023 року № 3220-IX (далі – Закон).

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Законом були внесені зміни до статті 9 Закону України «Про ринок електричної енергії» щодо розширення повноважень центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) у галузі електроенергетики. А саме, встановлюється (визначається) піднаглядна Держенергонагляду особлива група споживачів - юридичні особи, які здійснюють господарську діяльність, використовуючи струмоприймачі першої категорії з надійності електропостачання, або які є споживачами та/або власниками електричних мереж і не є операторами системи розподілу, електричні мережі яких використовуються для розподілу електричної енергії іншим споживачам, та/або активними споживачами (крім побутових споживачів), які встановили генеруючі установки, призначені для виробництва

електричної енергії, та/або установки зберігання енергії відповідно до статті 58-1 цього Закону (далі – особлива група споживачів).

Затвердження проекту постанови забезпечить єдиний підхід до планування перевірок, поліпшенню якості нагляду, оптимізації кількості планових заходів Держенергонагляду з урахуванням трьох ступенів ризику діяльності суб'єктів господарювання: високого, середнього або незначного; підвищення якості постачання електричної енергії споживачам за рахунок забезпечення неналежного технічного стану та технічного обслуговування електроустановок особливої групи споживачів, створенню прозорості діяльності посадових осіб Держенергонагляду та прийнятих ними рішень за наслідками таких перевірок.

Проектом постанови передбачено доповнення вичерпного переліку критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності, їх показники та кількість балів за кожним показником, шкала балів та періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) у сфері електроенергетики, новими показниками критеріїв за видами господарської діяльності у сфері електроенергетики.

З урахуванням вимог нормативно-правових актів, норм та правил кожен з нових показників критеріїв також диференціюється в залежності від особливостей господарської діяльності, класу напруги та потужності відповідних електроустановок.

Так зокрема, згідно з вимогами пункту 1.2.17 розділу 1 Правил улаштування електроустановок (далі – ПУЕ), затверджених наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 21 липня 2017 року № 476 передбачено, що електроприймачі I категорії – електроприймачі, переривання електропостачання яких може спричинити: небезпеку для життя людей, значний матеріальний збиток споживачам електричної енергії (пошкодження дорогого основного обладнання, масовий брак продукції), розлад складного технологічного процесу, порушення функціонування особливо важливих елементів комунального господарства

У складі електроприймачів I категорії виділяється особлива група електроприймачів, безперебійна робота яких є необхідною для безаварійної зупинки виробництва з метою запобігання загрози життю людей, вибухам, пожежам і пошкодженням високовартісного основного обладнання, втраті важливої інформації.

З урахуванням зазначеного пункт 1 додатку 3 буде доповнено підпунктом щодо юридичних осіб, які є споживачами та здійснюють господарську діяльність, використовуючи струмоприймачі першої категорії з надійності електропостачання або струмоприймачі особливої групи першої категорії з надійності електропостачання.

При цьому, диференціація шкали та кількості балів відповідає загальним принципам закладеним у постанові Кабінету Міністрів України від 22 липня 2020 року № 640 «Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сферах електроенергетики та теплопостачання і визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) Державною інспекцією енергетичного нагляду України, та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України».

Тому, на виконання статті 9 Закону України «Про ринок електричної енергії» додаток 3 до Критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сферах електроенергетики та теплопостачання і визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) Державною інспекцією енергетичного нагляду потребує доповнення підпунктами щодо юридичних осіб, які є споживачами та/або власниками електричних мереж і не є операторами системи розподілу та використовують для розподілу електричної енергії іншим споживачам власні мережі, з відповідною диференціацією за класом напруги їхніх електроустановок, а також активних споживачів (крім побутових споживачів), які встановили генеруючі установки, призначені для виробництва електричної енергії, та/або установки зберігання енергії з відповідною диференціацією за установленою потужністю цих установок.

3. Основні положення проєкту акта

Проєктом постанови передбачається внесення змін у додаток 3 до постанови Кабінету Міністрів України від 22 липня 2020 р. № 640 «Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сферах електроенергетики та теплопостачання і визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) Державною інспекцією енергетичного нагляду, та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» в частині доповнення виду господарської діяльності у сфері електроенергетики за особливою групою споживачів, внесення змін до видів порушень вимог законодавства у сфері електроенергетики і законодавства про державний нагляд (контроль) у сфері господарської діяльності, виявлених протягом останніх п'яти років, що передують плановому періоду, а також визначення балів за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності.

4. Правові аспекти

Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності»;

Закон України «Про ринок електричної енергії»;

Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення та «зеленої» трансформації енергетичної системи України»;

Постанова Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2018 року № 77 «Деякі питання Державної інспекції енергетичного нагляду України»;

Постанова Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 року № 342 «Методика розроблення критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю)»;

Постанова Кабінету Міністрів України від 22 липня 2020 року № 640 «Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сферах електроенергетики та тепlopостачання і визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) Державною інспекцією енергетичного нагляду України, та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України»;

Правила улаштування електроустановок, затверджені наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 21 липня 2017 року № 476;

Кодекс систем розподілу, затверджений постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 14 березня 2018 року № 310.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація положень проєкту постанови не потребує додаткового фінансування з державного та місцевого бюджетів і здійснюватиметься в межах видатків на функціонування Держенергонагляду.

6. Оцінка відповідності

У проєкті постанови відсутні положення, що стосуються впливу на зобов'язання України у сфері європейської інтеграції, прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, створюють підстави для дискримінації.

7. Прогноз результатів

Прийняття постанови забезпечить виконання Держенергонаглядом в повному обсязі вимог Закону, зокрема, забезпечить функціонування прозорого та чіткого визначення критеріїв ризику за особливою групою споживачів, визначення балів за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності, а також встановлення періодичності здійснення

державного нагляду (контролю) за додержанням цими суб'єктами законодавства у сфері електроенергетики.

**Голова Державної інспекції
енергетичного нагляду України**
«___» _____ 2024 р.

Руслан СЛОБОДЯН